

"VILNIS"

(THE SURGE)

LITHUANIAN LANGUAGE DAILY
Published daily except Sunday, and on every Thursday together with the regular edition is included an English Section, by the Workers Publishing Association, Inc. Subscription rates in United States, Canada and South America one year \$9.25, six months \$4.25. Chicago \$8.00, six months \$4.25, foreign countries 5.00, six months \$4.50. Subscription rates for the Thursday edition, including the English Section, in Chicago 1 year \$10.00, 1/2 year \$5.00, outside of Chicago, 1 year \$2.00, 1/2 year \$1.25.

Advertising rates on application
2115 South Halsted Street, Chicago, Ill.
PHONE, VICTORY 1455

Entered as second class matter September 28, 1926, at the Post Office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

LIETUVA, HITLERININKAI IR TAUTOS IŠDAVIKAI

Reichkomisarar Lohse išleido aplinkraštyje Ostlando gyventojams. Lietuva tamsi aplinkraštyje minima tik kaip "buvusi Lietuva." Ji sutarpinta Ostlande (Rytų krašte). Savo aplinkraštyje gauliteris Lohse traktuoja Lietuvos žmones, kaip antraeilius ar trečiaeilius padarus. Štvyu kryžioikiškiu tonu jisai įsako: "Aš kreipiuosi pirmiausia į gyventojus sričių, esančių į pietus nuo Dauguvos iki buvusios laisvos Lietuvos valstybės sienos, su paraginimu visa jėga ir pasiryžimu stoti man į pagelbą mano uždavinį atsteigti tvarką ir darbą šiose srityse... Vokietijų administracija pasivikys jusy atovus valsičiuose ir miestuose į bendrą darbą. Jei bus reikalo, jį paskirs patikimus vyrus iš jusy tautos, per kuriuos galės būti perduoti jusy norai Reicho komisarui, generaliam komisarui ir sričių komisarams ir jį leis jums sudaryti saugumo organus jusy viso darbo ir jusy gyvenimo apsaugai. Aš tikiuosi, kad visi gyventojai klausys mano nurodymų."

Taip kirviu ir nukirto: jokių rinkimų nebus. Fašistai paskirs "patikimus vyrus", kurie galės pasirodyti reicho komisarui priemonėje. Lietuviai turės dirbti ir būti paklusnus. Bus sudaryta policija ("saugumo organai"), priedas prie vokietiško Gestapo, kur savo šnipiškus gabumus galės rodyti smetonininkai, klerikalai, voldemarininkai.

Geležinė jungo letena uždėta ant Lietuvos žmonių. Jie jau ne lietuviai, bet "ostlanderiai."

Ivyko tas, ko troško lietuvių tautos parduovėjai—smetonininkai, klerikalai, "socialistai."

Reichkomisarar Lohse prisimena ir lietuvių sukilėlius, kurie padėjo hitlerininkams. Jis sako: "Jusy kraujo aukos pagelbą vokietijai tautos ginklo jėga parboškė bolševikišką pasaulio priešą."

Tas kraujas fašistiniamis gengersteriams buvo reikalingas, kad pavergti Lietuvą. Dabar tas aišku visiems.

Todėl mes klausiamė, kaip dabar jaučiasi tie lietuvių tautos išgamos, kurie čia, Amerikoje, reikiškė vergišką pritarimą Hitleriui ir jo suorganizuotam sukilimui. Prisiminkim, ką jie rašė pirmiau. So. Bostono profašistiskas "Darbininkai" liepos 11 d. rašė: "Karižiškias kraujas ir gilios kapų duobės, kad per mirtį laisvai gyventume..."

"Keleivio" N-ry iš 16 d. liepos skaitome: "Sukilėliai didvyriškai, veik pilkom rąnkam, užėmė Kauną, Vilnių ir kitus Lietuvos miestus ir tuoj pat paskelbė nepriklausomybę atstatymą..."

Liepos 25 d. smetonininkų "Dirva", garbavodama sukilėlius, rašo: "Lietuvos patekimas vokietijų okupacijai palengvina lietuvių padėtį kovoti už pilną nepriklausomybę..."

Gi "Draugas" su "Naujienom", beveik kasdien, demonstravo pro-naciskomis Anevičiaus telegramomis, kuriose tie sukilėliai buvo į padanges keliami. Lietuviškus pro-fašistinius redaktorius apėmė hitlerinis ekstazas.

Tiktai "Vilnis", "Laisvė" ir "Tiesa" nepasidavė tam pakvaišimui ir kovojo su juo. Mes pastatėm irne gėdos stulpo visus sąmoningus ir nesąmoningus lietuvių tautos neprietelius, kurie įsikinkė į fašistinio siaubo mašina.

Ką dabar jie pasakys? Tuli iš jų jau bliauja, o tuli džiaugiasi, kad prie Hitlerio nuosavybė neprazuos, nors tauta ir prasmegtu.

Dabar jau aišku, kad tas lietuviškas kraujas Lietuvai davė vergiųjų ir užriogilino ant jos nugaros Lohse, Rintelen'ą, Lentzen, Graemer, Wulff, Hings'ą, Ge-wecke.

Ką giluoja prieš tuos noridukų rases kryžiuočius visi tie Anevičiai, Ambrozevičiai, Raštikiai? Jie galės būti šnipais ar batų valytojais.

Tie lietuviai, kurie ligi šiol dar tikėjo "Draugams", "Naujienoms", "Dirvoms", lai pasiklausia savo sąžinės: Ar galima eiti išvien su tais apjakusiais gaivalais, kurie politiniai ir moraliniai atsakomingi už Lietuvos pavergimą?

Jei tie gaivalai nebuvo sąmoningi pardavėliai ir tikėjosi savo politinę "išmintį", tai jų "išmintis" buvo vištos protas.

Kas gali eiti išvien su tais, kurie tik vištos protą teturi?

Lenkų Kariuomenė

Lenkų karo vadovybė jau nuvyko iš Londono į Maskvą. Sovietų Sąjungoje bus sukurtą—gal jau sukurtą—lenkų armija. Šiuo tarpu negalima pasakyti kiek ji bus didelė. Tuli šaltiniai praneša, kad gal jos eilėse bus 300,000 kareivių.

Garsi lenkų rašytoja Wanda Wasilewska rašo Maskvos "Pravdoje": "Atgimsta lenkų karinės tradicijos. Lenkų riciariai išeis pasilikti savo mirtingą priešą. Jie atkeršys už Varšavos sunaikinimą, atkeršys už sunaikintą lenkų sodybas, atkeršys už nužudytus, nukankintus savo brolius..."

"Lenkai kareiviai stos petys petin su raudonarmiečiais. Broliškoji vienybė su Sovietų Sąjungos darbininkais ir valstiečiais Lenkijos armija pradės mušius prieš savo tėvynės neprietelius, prieš visų slavų neprietelius.

"Tvirtai tikiu, kad visoj Lenkijoj tuoj pasiskelbs žinia, jog Lenkijos kareiviai kovoja bendram fronte su Raudonąja Armija prieš Vokietiją. Lenkijoj susikurs partizanų būriai, kurie visais galimais budais naikins nacius. Tvirtai tikiu, kad tose kovose mes busim laimėtojai."

Vos Neplūšo Iš Džiaugsmo

Argentinos pažangiųjų lietuvių laikraštis "Momentas" rašo, kad to krašto lietuvių patriotai laikia vos neplūšo iš džiaugsmo, išgirde, kad naciai pradėjo karą prieš Sovietų Sąjungą.

"Momentas" rašo: "Tie gaivalai ne tik, kad tuomi džiaugiasi, bet ir visu smarkumu imasi šlykščiausių priemonių, kad užgnaužus kolonijos progresyvių judėjimą, kad tuomi pasekmingai varius savo darbą. Jie aiškiai matydami, kad tose kovose geriausias ginklas yra darbininkams jų spauda, todėl jie ir visų pirma pasirupino išprovokuoti — įskusti darbininkiską laikraštį Momentą, kuris be pasigalėjimo prieš jusy kovojo ir kelė aikštėn jusy juodus ir pardavikiškus darbus. Jiems tos provokacijos ir skundai sekasi, nes jie naudoja šiandienine šalies padėtimi ir jiems padeda juodosios reakcionierių jėgos — visi darbo klasės priešai. Jie tais savo judožiškais darbais džiaugiasi, ir dar didesne drąsa kelia savo purvinus snukius. Džiaugkitės judos, bet tas jusų džiaugsmas bus neilgam."

Yra naiviškų žmonių, kurie neatiskiria naujieniečių nuo hitlerininkų.

Bet skirtumo tarpe vieny ir kitų nėra, nes jų pamatinis tikslas tas pats.

Hitleris sako, kad reikia sumaikinti komunistus, nes jie pasaulio neprieteliai. Ar ne tą patį sako "Naujienos"?

"Naujienos" diena iš dienos veda karą prieš komunizmą. Bet kadangi jų liežuvis ne taip stiprus, kaip Hitlerio kumščia, tai kumščia "išluosavo ir Lietuvą."

Net Amerikoje, kurios dar Hitlerio kumščia nepasiekė, "Naujienos" reikalauja atimti komunistams teises, skyst juos, sumaikinti. Čia ta pati hitlerinė programa.

APŽVALGA

SMEIZIA RAUDONARMIEČIUS.

Anti-bolševikiškas automatas Grigaitis prirodiinę "Naujienose" (Nr. 183), kad yra "daug tiesos" tame žiopiiausame tvirtinime, būk Raudonosios Armijos kariai yra automatai, neprotaujanti, nežinantai už ką kariauja. Savo tvirtinimus "Naujienų" šmokas remia "išvedžiojimais" tulo Schlamm'o, kuris pasakė:

"Jie gyvena pagal įsakymą, valgo pagal įsakymą, miega pagal įsakymą, neapkenčia pagal įsakymą, myli pagal įsakymą, miršta pagal įsakymą."

Tai taip apibudina raudonarmietį Schlamm'as ir šmokas. "Automatas" ir daugiau nieko.

Zinoma, iš tokių tipų negalima nei norėt, kad jie suprastų, jog Raudonoji Armija buvo auklėjama dvasioje socialistinių idealy, jį buvo užgrūdinta tame politiniame supratime, kad imperialistai vėliau ar anksčiau užplūs Sovietų Sąjungą. Raudonoji Armija buvo pasirušius fiziniai ir politiniai. Raudonoji Armija rodo tiek inicliatyvus ir tiek daug naujos orientacijos karo veiksmams, kad vadinti ją "automatu" gali tik paskutiniai žiopiuliai.

Su jais, žinoma, nėra jokio reikalo ginčytiesi.

Ta pačia tema, apie raudonarmiečius, rašo ir klerikalų "Draugas". Visas savo "informacijas" tas laikraštis ima iš hitlerinų šaltinių. Jis dabarigia "Naujienų" meditacijas apie "automatus", sakydams, kad žmogaus gyvastis jau (Maskvai) yra tik menkiniekis:

"Vokietijų karo vadai randa, kad šiame kare pas bolševikus žmogaus gyvastis nerūti nė mažiausios vertės. Per penki savaičių karą su sovietais vokietijai yra nukovė daugiau kaip vieng milijoną raudonarmiečių. Ir toliau tas kovimas vyksta savo keliu ir bolševikų vadams neateina nė į galvą savo kareivius kiek nors apdrausti nuo tų bausių skerdynių."

"Anot vokietijų, nei rusų tauta, nei pasaulis niekadoms nepatirs apytikrių žusijų raudonarmiečių skaičius. Ne raudonoji Maskva apie tai nesirūpina. Žmogaus gyvastis senai apleistu keliu per tyrus.

Abiejų juodviejų vienas tikslas—sulaikyti Hitlerį nuo maršavimo pirmyn. Čia fotografija škoto Anglijos kareivio ir J. V. marino, kai jiedu geria arbatą YMCA patalpoje Islandijoje.

HITLERIO DESPERACIJA

Kodėl Naciai Paskelbė Rugpjūčio 5 d., Kad Jie Sunaikino 5,000,000 Raudonarmiečių?

Ateina žinios iš bešališkų stebėtojų per Stockholmą, iš Švedijos; per Berną, iš Šveicarijos; kad Vokietija sužeistus karius (jų šimtai tūkstantai) veža į ligonines ne tik į Vengriją, Čekiją, Slaviją (jų pilna Lenkijos), bet į Balkanų šalių ligonines. Yra užtekiniai sužeistų Vokietijos karių Berlyno ir kitų miestų ligoninėse.

Toliau Hitleris negali nuslepti nuo savo šalies žmonių panešus bausius nuostolius rytiniame fronte. Tad kad patiesinti milijonų karių netekimą, praradimą tūkstantų tankų ir tūkstančių orlaivių, tai reikia paskelbti priešui padarytą žalą astronomiškam skaitlinėm—5,000,000 rusų armijos sunaikinome."

Tačiau ant rytojaus, rugpjūčio 6 d. (taip pat iš Berlyno) skelbia, kad nelaisvė suėmė 895,000 rusų; kad užmuše ir sužeidė 3,000,000; kad jie sunaikinę 13,145 tankus; kad nukirtę 9,063 orlaivius ir sunaikinę 10,382 artilerijos kavalkus. Kaip matote, vienas milijonas per dieną tarp skaitinių dingio.

Kai liko paskelbtas astronomiškam skaitlinėm Hitlerio raportas, tai Londone kilo didžiausias juokas ir iš to aiškios išvados, kad Hitleris desperacijoj.

Naciai negali nuslepti nuo žmonių savo nuostolių. Tiesa, jie pasivarė pirmyn, bet nepaėmė nei vieno didesnio Sovietų Sąjungos miesto, o jau neteko, kaip Lozovskis paskelbė raportą, užmuštais ir sužeistais bei nelaisvėm paimtais 1,500,000 karių.

Apart nuostolių žmonių, Vokietija neteko 6,000 tankų prieš Sovietų Sąjungos 5,000 tankų; Vokietija neteko 8,000 artilerijos kavalkų prieš Sovietų Sąjungos 7,000 artilerijos kavalkų ir Vokietija neteko 6,000 orlaivių prieš Sovietų Sąjungos 4,000 orlaivių.

Sovietų Sąjunga užmuštais ir sužeistais neteko, sako Lozovskis, 600,000 karių. Apie Hitlerio paskelbtus tariamus Sovietų Sąjungos nuostolius Lozovskis sako, tai arabiskas sapnas, tai pasakaitė, kad pakelti vokietijų puolantį moralą.

Ne Tik Karo Nuostoliai Yra Hitlerį ir Desperaciją. Sovietų Sąjunga smogė naciam politinių kirčių. Hitlerį stačiai pritrėnkė jo nepasiseikimai diplomatijoje. Berlyno fašistinės galvos apskaičiavo, kad kuomet išpasaly užtauktos Sovietų Sąjunga, tai galės į di savaites peržėsti Sovietų Sąjungą keturias tuozais iki Odesos, Kievo, Maskvos ir Leningrado. Tuomet jie tikėjosi, kad atkursi socialistinę šalį nuo viso pasaulio, tai nuo Britanijos ir nuo Amerikos.

Bet kovose realybė ironiškai pasijuokė iš Hitlerio plano. Sulaikė jo armiją ties Smolensku ir tai armijai nuleido kraują taip, jog abejoj-

tina, kad ji galės eiti pirmyn.

Politiiniame laukė Hitleris gavo svaiginantį smūgį: Britanija pasirašė sutartį su Sovietų Sąjunga, kad nei viena jų atskirai nedarys taikos iki hitlerizmas bus sunaikintas; Amerika ištisė Sovietų Sąjungai ranką ir pasirašė sutartį, kad duoda pirmenybę ginklų gaminei į karo frontą.

Dar toliau, pasirašė sutartį Čekija, kad ji kariaus kartu su Sovietų Sąjunga prieš Vokietiją; taipgi Lenkija pasirašė sutartį, kad ji kariaus kartu su Sovietų Sąjunga prieš Vokietiją; amerikiečiai pasirašė sutartį, kad ji kariaus kartu su Sovietų Sąjunga prieš Vokietiją. Čia tenka pažymėti, kad Amerika pasižadėjo 150,000 Lenkijos karių, kurie yra Sovietų Sąjungoje, apgrenti, suteikti geriausias ginklus ir taip toliau.

Olandija pasižadėjo Sovietų Sąjungai teikti gumo, o Norvegija pasirašė sutartį, kad ji kooperuos su Sovietų Sąjunga nacių išgūjimui iš Norvegijos.

Sie visi Stalino laimėjimai pastatė Hitlerį ant žarijų. Tad savo desperaciją ir paplitusį namie žmonių nusiminimą ir nerimą iš Berlyno paskelbė, kad jie sunaikino kuone visą Raudonąją Armiją, kad jie sunaikino beveik visus Sovietų Sąjungos tankus, kad beveik jau nebėliko Raudonojo Orlaivyno ir tt.

Tikri faktai apie karo frontą visai ką kitą rodo. Jie sako, kād naciai panėšė bausius nuostolius. Aišku, kad ir Raudonoji Armija turėjo didelių nuostolių. Tačiau ji ty nuostolių turėjo mažiau.

Vokietija, kuri buvo išprovokiję pastaciūsi apie 3,500,000 karių į frontą, jau jų pusės neteko. Dabar reikia pertvarkyti divizijas; jau mažiau tankų gali patatyti, jau reikia jaunameciais—po 16-17 metų jaunuoiais ir po 45-50 metų suaugusiais vyrais iš rezervų papildyti eiles.

Kiek ateina žinių apie Raudonosios Armijos karus, tai jie dar rezervo kuogeriausia. Tą pripažysta Finlandijos fronte, tą pripažysta vokiečiai rytiniam frontui. Raudonarmiečius vadinata fanatikais, kad jie mušasi iki paskutinio sūvio; gyvi nepasiduoda.

Raudonarmiečiai mušasi netik fronte, jie pasilikę už fronto ir su civiliais gyventojais sudaro partizanus ir ten naikina nacius iš užpakalio: grautia jų susisiekimo linijas, naikina amunicijos, maisto ir kuro gurgules.

Ve del ko Hitleris įpuolė desperacijon. Jis negali paskiekti Maskvos. F. A.

Kūboje Suėmė 8 Nacių Šnipus su Pavaiskais Amerikos Laidyno

Havana, rugp. 8. — Policija suėmė 8 vokietius, kurie furdę pavaisklus Amerikos karų laivų. Visia filma nūms laivyno judėjimo. Vokiečiai išsė nacių Būdnūnatai. Pavaisklai yra Guantanamo bazės Amerikos laivyno. Jie rodo manevrus.

Mokslo Dalykai ir Margumynai

IVAIRENYBĖS

Pirmas Illinois valstijoje miestas buvo Kaskaskia, įkurtas 1700 metais. Dabar jis turi 131 gyventoją.

Kada Chicago buvo tik kaimelis, Nauvo miestas jau turėjo 10,000 gyventojų, o dabar Nauvo turi tik 1,110 gyventojų.

Nauvo yra gražioji vieta prie Mississippi upės.

Miestai nevisuomet išauga ten, kur žmonės užmano juos statyti. Jie išauga ten, kur medžiaginės sąlygos, aplinkybės tam tinkamos. O žmonės nevisuomet permato kas ir kaip bus geriau už pusimčio ar daugiau metų.

1837 metais Chicago apėmė pusę ketvirtainės mylios plotą ir turėjo balsuojančių gyventojų 27.

1941 metais jos gyventojų skaičius 3,396,808.

Kada Illinois valstija įstojo į Jungtines Valstijas, 1818 metais, turėjo 40,000 gyventojų, dabar ji turi 7,897,241.

Amerikos (Jungtinių Valstijų) žmonės išleidžia kas metai apie \$15,000,000,000 (15 milijonų dolerių) motorinei transportacijai—automobiliams, busams, trolejams ir tt.

Tai yra daugiau kaip vienas penktadalis visos šalies įeigo.

Coloradoje išmūšta per uolas daugiau šešių mylių tunelis išleidimui vandens, kuris buvo užsėmęs aukso kasyklas prie Cripple Creek.

Tos kasyklos davė \$500,000,000 aukso.

Tasai tunelis lėšavo milijonų dolerių, bet, manoma, aukso yra tiek daug, kad keleripai atsismokės tas darbas.

Didžiausi karai, kur daugiausia armijos dalyvavo mūšiuose, iki šiol žinomi šie:

Aetium, 31 metais B. C., 200,000 kareivių dalyvavo.

Waterloo, kur galutinai Napoleonas sumuštas, dalyvavo 335,000.

Gettysburge, Amerikos Civiliam kare, 1863 metais, 157,000.

Prie Verduno, 1916 metais, 2,000,000.

Sovietų-Vokietijos fronte dabar tarp 4,000,000 ir 9,000,000.

Selden Rodman sako, kad žmogaus troškimas skraidyti (ta troškulį ypač stiprų turi postai), privedė prie įsivaizdavimo dievų aukštybėse.

Idomu, kad veik visi ir seni ir naujoviniai dievai vaizduotai eš kur tai aukštai. Mūsų dienose tikybos dėlto juos (aniuolus) net sparnuotais padaro, kitaip būtų sunku įsivaizduoti, kaip jie gali nulekti kur

tai už debesų.

Dr. E. E. Homer sako, jog Nevada valstijoje yra perpus mažiau užkrečiamų ligų, negu kitose valstijose. Jis sako, kad realistinis valstijos sveikatos departamento reagavimas į tai vyriausia prie to prisidėjęs.

Gal būt, bet bene bus ir kita priežastis. Nevados žemės plotas yra 110,690 kvadratinųjų mylių, o gyventojų skaičius tik biskį viršija 100,000. 1930 metų cenzas davė tik 91,058.

Žmonės mažiau susisiečia. Miestų didelių nėra, oras geresnis, ligos negali taip lengvai pereiti nuo vieno kitam, kaip didmiesčiuose. —A-n-s.

ŠACHMATAI

Šachmatai (Chess) pirmiausiai išgalvota Indijoje. Indusai apie šachmatus žinojo jau du tūkstančius metų atgal. Bet šis painius ir labai komplikuotas "gėmis" buvo žinomas tik viršūnėse.

Matyt, iš indusų šachmatus pasisavino arabai, o nuo arabų jais lošti išmoko europiečiai.

Aštuonioliktame amžiu šachmatų menas jau gana plačiai pasklidęs įvairiose Europos šalyse. Pabaigoje aštuonioliktame amžiaus pasirodė pirmosios knygos apie šachmatus.

Pradžioje perėjo amžiaus jau buvo žinomi šie labai garsūs šachmatistai: francūzai Filidor ir La Bourdonė, anglai MacDonnell ir Staunton, vokietys Andersen. Kiek vėliaus pagarsėjo rusai Petrovas ir Čigorinas.

Plačiai buvo žinomas genialusis amerikietis šachmatistas Paul Murphy.

Pirmuoju pasaulio čempionu šachmatistu buvo vokietis Wilhelmus Steinitz. Jisai apie šachmatus yra daug parašęs.

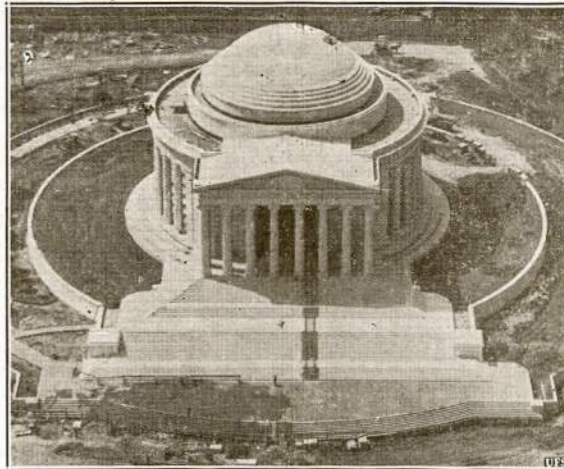
Nuo 1894 metų iki 1921 m. žymiausiu pasaulio čempionu buvo Emanuelis Laskevis, o po jo kubietis Kapa-blanka. Nuo 1927 metų labai išgarsėjo rusas A. Alechinas.

Iš lietuvių garsiausias šachmatistas Mikėnas. Jis plačiai žinomas Lietuvoje, Baltijos šalyse ir visoje Sovietų Sąjungoje.

Amerikoj šachmatų "gėmis" gan plačiai praktikuojamas. Jei tie visi, kurie lošia kortomis, išmokyti lošti šachmatai, tai būtų daug sveikiau ir naudingiau, nes šachmatai tai smegenų gimnastika.

Sovietų Sąjungoje, sakoma, yra milijonas šachmatistų. Darbininkų klubuose paprastai lošiama šachmatai, o ne kazinojama.

S. M.

Šitasip iš orlaivio atrodo baigiamas Washingtono budavoti paminklas pagerbinimui šios respublikos steigėjo Tomo Jeffersono. Iš lauko pusės paminklas jau užbaigtas. Kaip tik išstaisys vidų taip greitai bus atidengtas su atitinkamom apėigom.

VAISTINGIAUGALAI

(Tąsa)

Rašo Dr. J. F. BORISAS

Beržas. Beržas taipgi lietuviams gerai žinomas medis, priklausantis prie "Betulaceae" šeimos, auga Lietuvoje, Latvijoje, Lenkijoje ir Rusijoje miškuose. Lotyniškai beržo vardas *Betula alba*. Medicinoje vartojami jauni beržo lapai, kurie skunami gražią dieną gegužės mėnesį, ir džiovinami (ne saulėje), bet ant šiltų panašiai kaip lietuviški pečių. Iš beržo žievės padaroma taip vadinamas beržo degutas arba aliejus. Beržo degutas visoje Europoje turi gana platų pritaikymą medicinoje gydymui išorinėms ligoms. Beržo aliejus vartojamas daugiausia išorinėms žaizdoms ir spuogams gydyti. Beržo pumpurai geriami kaip arbata (¼ uncijos į vieną stiklą vandens) nuo įvairių spažmų skilvyje, kai kada nuo sunkaus žakėsėjimo. Sausi lapai geriami kaip arbata (5 gramai sausų lapų į stiklą vandens) inkstams gydyti, taipgi nuo pūsles uždegimo ir nuo vandeninės ligos. Jauni lapeliai vartojami pavasarį gydyti nuo plaučių uždegimo, nuo reumatizmo ir nuo įvairių sutinimų. Skaudanti vieta apdedama šviežių lapų eile ir aprišama šilta laikoma apie 4 valandas. Nuėmus tokią kompresą ligonis privalo apie dieną gulėti lovoje gerai apsiklojęs, kad neužšaldytų gydomosios vietos.

Dilgėlė. Lotyniškai dilgėlės vardas *Urtica dioica*. Ši piktažolė gerai žinoma lietuviams, priklauso prie notričių (*Urticaceae*) šeimos, auga ji visur, kur tik derlinga žemė: apie patvorius, palei namus. Medicinoje vartojami dilgėlių žiedai ir lapai džiovinti ar žali. Iš žalios dilgėlių žolės pava-sarį spaudžiamos sultys, kurių porą uncijų sumaišius su viena kvorta virinto van-

dens geriami po pusę stiklo du ar tris kartus į dieną nuo gonorėjos. Sausi žiedai ir lapai vartojami lašams gaminti, taip vadinami *Tinctura Urticaea*, kuriuos žmonės vartoja po 15 lašų du ar tris kartus per dieną virintame vandenyje, daugiausia su citrina, nuo spiaudumo kraujui, nuo skaudžių mėnesinių ir kitų ligų, taipgi ir nuo reumatizmo.

Drignė. Lotyniškai ji vadinasi *Hyoscyamus niger*. Tai yra piktažolė, priklausanti prie *Salanaceae* šeimos, išauga aukšta. Drignė yra vienametė ir dvimetė žolė, auga pakelėse ir daržuose. Medicinoje vartojami tik drignės lapai, kurie renkami augalui žydint, ir džiovinami tamsioje vietoje. Vaistinėse drignių lapai lotyniškai vadinami *Folia Hyoscyami*. Vartojami visam pasaulyje daugiausiai ekstraktų ir lašų formoje, taipgi ir mosties formoje. Daugiausiai vartojami sudarymū įvairioms gyduolėms. Iš drignės lapų taipgi daroma cigaretai ir rūkomi, kad prašalinti astmą. Ne patar-tina drignę vartoti, nes ji yra labai didelis nuodas. Tik su gydytojaus patarimais ji galima vartoti.

Durnaropė. Lotyniškai jos vardas *Datura Stramonium*. Auga mėšlynuose, daržuose ir šiaip apieleistose vietose. Medicinoje vartojami lapai ir subrendusios sėklos. Iš durnaropių įvairūs gyduolių fabrikai gamina labai brangius alkaloidus: atropiną ir hyocymaminą. Vartojama durnaropės lapai taipgi gaminimui ir cigaretams nuo astmos.

Erškėtis. Lotyniškai erškėčių vardas *Rosa Canina*. Tai krūmiškas augalas, kuris auga visur. Priklauso prie *Rosaceae* šeimos. Medicinoje vartojami tik vai-

siai, kurie renkami visiškai subrendę ir džiovinami šiltoje vietoje paprastu būdu. Žmonės vartoja džiovintas erškėčių uogas kai arbatą skilviui ir inkstams gydyti.

Kadugys. Kadugys tai yra egliš. Lotyniškai vadinasi *Juniperus Communis*. Visą laiką žaliuojąs, priklauso prie *Cupressaceae* šeimos. Daugiausia auga Lietuvoje, ypatin-gai apie Dzukijos, Vilniaus kraštą. Nepatariu kadugiu uogas vartoti arba jų skys-timą gerti dėl žmonių, nes tankiai uždegina inkstus. Kadugiu uogos yra gera gyduolė dėl nekurių gyvulių ligų. Plačiai pasaulyje kadugiu uogos vartojama veterinarijos praktikai, gydytojais.

Liepa lotyniškai vadinasi *Tilia Parvifolia*. Liepų yra įvairių veislių, iš kurių ne visos naudojama dėl vaistų gaminimo. Lietuvos liepų žiedai vartojami viso pasaulio vaistinėse. Lotyniškai vadinasi *Flores Tiliae*, kuriuos žmonės plačiai vartoja kaip arbatą nuo įvairių peršalimų dėl prakaito sukėlimo. Apart žiedų medicinoje vartojama ir liepos medžio anglis. Liepos anglis vartojama mitelių pavaldė po vieną arbatinį šaukštelį tris arba keturis kartus per dieną prie valgių nuo vidurių išputimo ir nuo blogo jų virškinimo, taipgi vartojami ir dantims valyti. Tai yra geras vaistas dėl viršuje minėtų ligų.

Pakalnutė (Gludysis) Ji priklauso prie liličių (*Liaceae*) šeimos, auga miškuose ir krūmuose. Vaistinėse ir vaistų fabrikuose vartojami daugiausia tik švieži, žali žiedai. Laboratorijose iš žalių žiedų gaminami svarbūs širdies ligoms gyduolės—lašai, vadinasi *Tinctura Convallariae Majalis*. (Bus daugin)

Azores Salynas

Daug pirma "sutvėrimo pasaulio," gal šimtas ar daugiau milijonų metų atgal, šiauriniame Atlantike įvyko neapsakomai didelis žemės drebėjimas ir vulkaniškas išsiveržimas.

To pasekoje iš jurų dugno, virš pusantrios mylios gylio, į paviršių iškilo daugybė "sašų," kurių 9 išsilai-kė iki šių dienų ir kurie mums žinomi po vardu Azores salos.

Azores salos randasi beveik viduryje Atlantiko. Iš pietų į žiemius jos tęsiasi apie 400 mylių, nes kiekviena randasi atokai nuo kitų. Nuo Portugalijos iki artimiausios salos, Sao Miguel (švento Mykolo), yra 830 mylių. Rytinis kampas Šiaurinės Amerikos, Newfoundlandas, Kanada, nuo artimiausios salos yra apie 1,000 mylių. Artimiausia vieta Afrikos žemyno randasi 900 mylių nuo Azores.

Visos salos padalintos į tris grupes: pietrytinę dalį randasi Santa Maria ir Sao Miguel salos; viduryje Terceira, Sao Jorge (Šv. Jurgio), Pico, Graciosa—Fales ir Corvo.

Visos salos kartu apima 920 kvadratinųjų mylių plotą žemės. Sostinė Angra randasi ant Terceira salos. Tai didžiausias salyno miestas su apie 11,000 gyventojų. Visame salyne gyventojų randasi apie bertainio milijono.

Nuo 1453 metų salos priklausė Portugalijai ir skaitosi ne kaip Portugalijos kolonija, bet provincija. Portugalai ir varda salynais davė Azores, nuo tulos veisėsi vanagu, kurių salose seniau radosi degnijos galybės ir kuriuos portugalai vadiną "azor."

Kur Azores Salų Svarba? Spauduose, per radiją ir net pasikalbėjimuose dažnai susidursime su Azores salo, nors jos taip, rodos, toli nuo mūsų. Kodėl? Pastudijuokime.

Ekonominiu žvilgsniu salos būtų neblogas kėsnis. Ten ir žemė derlinga, ir klimatas malonus: šalčiausia žiema Azores nesiekia žemiau 48 laipsnių virš nulio. Karščiausias vasaros diena termometras svyruoja tarpe 82-86 laipsnių.

Zemė — vulkaniška lava. Prie šilto klimato gerai auga netik visoki javai ir daržovės, bet ir pusiau-tropiškai vaisiai. Tai gi, visais atžvilgiais Azores salynas galėtų masinti nevieną svetimų žemių troškėją, jeigu jis nebūtų tokis mažytis. Kaip sakiau, visos degnijos salos kartu apima tik 920 kvadratinųjų mylių plotą. Tuom tarpu pati mažiausioji mūsų respublikos valstija—Rode Island—turi 1,067 kvadratinės mylios plotą.

Tai gi, kada siom dienom girdime, jog Azores salynas

gali būti spēka paveržtas iš Portugalijos, tai reikia suprasti, kad tai ne dėl ekonominės jų vertės. Tas salynas savo geografinė padėtim neapsakomai svarbus kariniam tikslam.

Kolei Hitleris nebuvo pradėjęs siusti, kolei Azores salas ramiai sau valdė mažytė Portugalija, jos niekam neužkliuvo. Pro jas laisvai plaukiojo Amerikos, Anglijos, Kanados ir Europos valstybių laivai tarpe trijų kontinentų ir niekas jų nekludė.

Bet, sakysime, Hitleris pasiulytų Portugalijai "apsaugoti" tas salas kaip šiom dienom Japonija padarė su Francuzų Indo-Kinija. Ar manote ir tada neutralių valstybių laivai galėtų ramiai plaukioti Atlantiku? Nereikėtų jų baikyti!

Reikia tačiaus tikėtis, kad Jungtinės Valstijos ir Anglija prie to nedasileis. Gailmas daiktas, kad visai už trumpo laiko išgirsime, jog mūsų marinal jau Azores salose, kaip neseniai nuste-bome dažinoję, jog Amerikos laivynas umai atsirado Islandijoje, kuri daug toliau nuo Amerikos, negu Azores.

Jei taip įvyktų, tai Hitleriui būtų skaudžiau negu pašinas kojos nykštėje. Jis pasijustų užkorkuotas patčian šiauriniame kampe Atlantiko ir tiek jau pavojingas neutralių šalių jurininkystei, kaip su ištrauktu gyvulių gvyatė.

Laukuviškis.

Mokslas ir Gyvuliai

Kai kalbame apie gyvulius, tai turime omenyje pienžindžius. Jų anatomija mažai kuo skiriasi nuo žmonių anatomijos. Įvairiose medicinos mokslo klinikose gyvulius skrodžia, kad prisipratinti prie operacijų, kad susipažinti su visa kūniška sistema.

Tačiau yra tokių "geraširdžių" damų, kurios tamo mato vulgariskumą ir nori uždrausti gyvulių perdavimą medicinos įstaigom.

Nuotikis buvo Peoria, Ill. Atsirado mielaširdingų damų tarpe McLoughlin, kurios emė protestuot ir reikalaut, kad paklydusias kates, šunis ir kitus gyvulius neatiduot medicinos įstaigom. nes ten juos, kaip paprastai žmonės sako, mėsinėja.

Prieš tą visai nesveiką pasireiškimą 90 medicinos žymių žmonių išstojo reikalauti majoro, kad jis nepaįsytų jų damų ir neišleistų uždraudimo gyvulius atiduoti Northwestern Universiteto medikalei mokyklai.

Rimtas Pasikalbėjimas

ILJA ERENBURG

Papūrylėvęs Desseris pasikvietė stambiaus laikraščio "La via nuvel" redaktorių leidėjų Zolio. Storiulis atbėgo uždušęs: jis tuoj suprato busiantį rimtą pas kalbėjimą.

Zolio gyvenimas buvo audringas. Keturius kartus jį traukė į teismą tai už šantažą, tai už šmeižimą; jis visada iš vandens išėdavo sausas; pasakojo, esą jis perdaug žings apie įvairių valstybės veikėjų praėitį.

Zolio užaugo lošimo atmosferoje; jis niekino moralę, buvo prietariškas ir bijojo juodų kačių žymiai labiau, nei tarytojo. Jaunuolis budamas, atvykęs į Paryžių jis tapo agentu smulkios draudimo bendrovės, kuri vertėsi tik todėl, kad neapmokėdavo polių. Paskui Zolio ėmėsi literatūros: bulvariniuose žurnalėliuose jis spausdino straipsnius apie senatorių ir finansistų intymų gyvenimą. Pelnėsi j's ypač ne iš to, ką rašė, o iš to, ko neraišė: iš jo atspirkinėjo. Zolio įsteigė biržos laikraštį "Le finans." Kartą jis į tą laikraštį įdėjo didžiulį skelbimą: "Dekite savo sutaupas į Alžiro kredito kasą." Kitą dieną banko direktorius paskambino Zolio: "Kodėl tamsta dėdė skelbimą? Mes jo neužsakėme."

"Taip, bet mano pareiga skaitytojams teikti dorus patarimus." "Indėlininkai atsidima indėlius." "Nieko negalima padaryti: pareiga aukščiau už viską."

—Bet valandos direktorius įteikė Zolio penkisdešimt tūkstančių, ir skelbimas išnyko. Po to Zolio išliko. Gimė "Lavua nuvel." Pradžioje laikraštis buvo kvėpavo; pats Zolio rašė visus straipsnius; spausdinininkas gaudė atsitiktinius interesus ir reikalavo pinigų. Paskui prasidėjo klestėjimas; žymių reportažų vardai, sensacionali reportażai, dešimtys puslapių skelbimų. Laikraštis tai karštai palaikydavo radikalus, tai apsaukdavo juos "nusikalstamais masonais."

Karo Afrikoje pradžioje Zolio ašarojo dėl neguso. Staiga laikraštis pasirodė kryžtaujantis straipsniaukas: "Italijos civilizacinė misija."

Zolio gyveno, kaip paukštėlis, rytą nežinodamas kaip baigsis diena,—šaukia vakaraine ir dar vienu tarytojo saukimu: elgetai brudavo šimtų frankų; bendradarbiams mokėdavo nepaėngtais čekiais, pirkinėje Matliso paveikslus brangiau nei už juos mokėdamas, pakartotinai įkeitinėdavo žmonos paveldėję sūdabirį ir vėlai naklį pats vienas skambindavo gitara popuri iš "Karmen".

Atėjęs pas Desserį, jis su patos pradėjo girti savo laikraščio nuopelnus (jis tikėjosi iškaulyti dešimt tūkstančių):

—Visuotinio pamušimo apspūti mes giname tvarkos principus. Tamsta skaitėi Lėbės straipsnį apie pildančių markizmo linką? Rinkimams paruošiau slauginą: Fontenau užsakiau seriją straipsnių apie Tarybų Rusijos irimą. Mes juos patiksime raportuž pavilade: tartum Fontenau Maskvoje. Teko apmokėti j'o kelionę į Varsuvą. Paskui aš gavau dokumentą apie Viarą: vienas namų savininkas sutiko palūdyti, kad Viaras būdamas duonas išprievertavo paštininko auktes. Tai tai kaštus dešimt tūkstančių, bet ar tamsta įsivaizduojai, koks bus įspūdis! Dituženo plunksna drąsi...

Desseris nutraukė: —Plunksnų teks pasukti. Naujų autoniatinių plunksnų nuostabūs plunksnos, jas galima pasukti, rašo riebiau, bet negėrigždžia... Dašar kalbėkimės rimtai: "La via nuvel" turi pasisakyti už Liaudies frontą. Zolio atsisotjo, ištiesė ranką ir pasakė:

—Tai negalima! Aš suprantu, kas yra politika... Aš pats ne-

kartą dariau apėinatąjį žygi... Bet aš niekadose nesu išdavęs Francūzijos! Tamsta girdi, pone Desseri: niekadose.

—Liankis, tamsta esi ne susirinkime! Aš su tamsta kalbu apie reikalą, Tamsta būtinai nori aukštų žodžių! Liaudies fronto laimėjimas—Francūzijos laibas. Oras pakviptęs revoliucija. Neatidarius vožtuvo, katlas sprogs. Aš nežinau, ar Viaras žaigino paštininko dukterį, Abejoju.—manau, kad jis negyveno net su savo žmona, tai emu-chas. Bet Viaras opozicijoje pavojingas, jis kriokia, kaip liūtas. Davus jam ministerio portfelį, jis tuoj išmoks blaunai.

—Bet juk tai katastrofa! Atiduoti Francūziją į rankas žmonai, kurie dar vakar neigė tevyne!

—Palauk, tamsta palietei svarbų klausimą. Tiesų kalbant, dėl to ir norėjau su tamsta susitikti. Tamsta rūkai? Kad "La via nuvel" palaikys Liaudies frontą, aš neabejoju,—tamsta esi pakankamai patyręs ir toli numatantis. Be to, aš sutinku laikraštį paremti.—Bet...

—Dabar apie svarbiausią. Tie žmonės krečiami patriotinio drugio. Jie nekėčia fašizmo. Visa tai suprantama, bet pavojinga. Tamstos laikraštis turi tapti pacifistų organu: taujų brolybė, Europos ūkinė vienybė, mažyčių gyvybė, kuriai nereikia sukelti pavojų, motinų ašaros—vis tiek kas, bet tik taika! Taika bet kokiu kaimu!

—Bet Francūzijos valdmo? —Geriau būti laiminga Andorra, nerūpestingai Monaku, nei Kartagenos griuvėsiais. Aš netikiu Francūzijos pergale. Mes pavargome, mums reikia įsimyėti, pavyduliuoti, pektis. Tai—gamtos įstatymas. Tamsta pasakys—francūzai narsi jautu. Tai tiesa. Kadaišis jie su "Marselėje" žygiavo per visą Europą, apie tai moko mokytojus. Bet dalar mes nutukome. Mes perdaug gerai gyvename ir bijome rizikuoti. Kas eis kovoti dėl prestižo ir teisybės? Lavailis? Morisas Sevalje? Tamsta? Žodžiu, jei Remarkas parasyd dar vieną romaną, pirkite teisę jį išleisti ir tai telegrafu. Pinigais nestrūpinkite.

Zolio susisūpsė, paskui suriko: —Tamsta vis dėl to genialis žmogus! Nežinau, kur tas mas nuves, bet mane vilioja ideja—taika,—taika bet kuria kaimu! Kalavijus perkalti... Desseriis šlyptėjo.

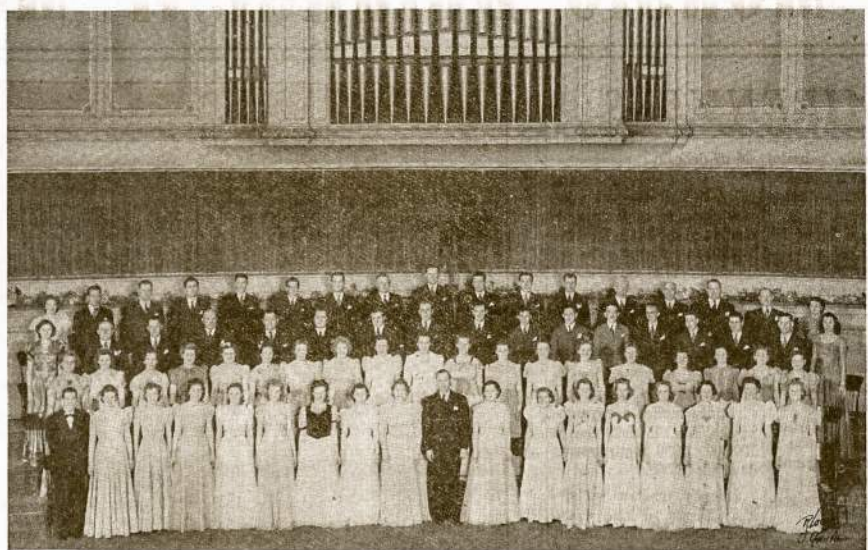
—Tamsta užmiršti, kad aš turiu šiokių tokių santykių su karine pramone? Iš to gyvena šimtai tūkstančių francūzų. Greta to, jei mes susilpninsime kariinės medžiagos gamybi, mus užpuols. Svarbiausia: numušti temperatūrą—pakartoju: juos krečia laisvės drugys. Bašykte, kad karo nori patrinku rangovai, "du šimtai šeimynų."

Zolio nesukibėdamas įdėjo čekį pinigūnui. —Prašysiu pažymėtiną straipsnį: "Desseris pasisako prieš "du šimtus šeimynų". —...Gali būti ir teisingiau. Įbėgęs redakcijon Zolio riktelėjo mašininkui: —Lūsi, mu šiandien pakelkui tamsta alga trim,—ne, penkiais šimtais frankų!

Jis buvo laimingas, jis norėjo, kad visi aplink džiaugtūsi. Visą dieną jis davinėjo įsakymus: —Suraskite plačiai žinomus kairius rašytojus. —Musolinio karikatūrai! —Ką nors graudaus apie darbininkus. —Atsiminimų—Verdeno siaubą!

—Pasakykite Fontenau, kad jis gali nesukėbiti. Palaukite, nereikia nieko sakyti! Tegul rašo,

IŠGIRSITE JUOS DAINUOJANT "VILNIES' PIKNIKE, RUGPJŪČIO 17-tą DIENĄ

Šis didžiulis Chicago pažangiųjų lietuvių choras—Laisvės Kanklių Mūrus Choras—vadovybėje J. Kenstaviečius, dienraščio "Vilnius" piknike, rugpjūčio 17 dieną, Oaks Grove, pasirodys prieš jus su naujutėlimis dainomis, dar niekur negrdėtomis. Choras spe-

cialiai laiko pamokas ir rengiasi palinksminti tą didelę publiką, kuri suvažiuos piknikan. Būkite pasirėngę dalyvauti "Vilnius" piknike! Nepraaleiskite tos progos, kur galėsite sueti desėtkus savo draugų, pažystamų ir linksmai laiką praleisti.

Iš Panevėžio Valstybinio Dramos Teatro Darbų

Prie Sovietinės tvarkos Lietuvoje meno klausimas buvo rupestingiausiai keliamas ir daroma viskas, kad jis būtų prieinama plačiausiam darbo masin. Pašistam užpuolus, aišku, grąžinam juodos dienos.—Red.

Panevėžio Valstybinis Dramos Teatras nors dar jaunas, vos atėnuo kaip oficialiai pradėjo darbi, bet savo darbais, pirmiausiai žingsniais gražiai pasirodė ir teatro meno kritikai buvo labai palankiai įvertintės.

Socialistinis menas, ypač teatras,—jei ne dabar, tai po metų. Jis vakariniavo Monmartre; vėlai grįžęs namo pažadino žmogų. Jis atnešė jai brangių rožių, pirkty naktniamie restorane; rožės buvo apyptusios ir stipriai kvėpėjo. Zolio pašnabėdėjo žmogui:

—Keturi šimtai tūkstančių! Tai tokiu būdu... Paskui jis nusivė pusbaciūs, apsiavė naktnines šlepetes, vienu garkūniu išgėrė mineralinio vandens stiklinę ir su jam pačiam nesuprantamu liūdėsiu pasakė: —O Francūzaija pašvilpk!... Dalar greitai galas... Ne veltui šiandien rytą susitkau du kungius: tai visada prieš kokį bėdą.

"Tiesa".

Iras, stengiasi išvaduotam iš plutokratų jungo darbo žmogui parodyti tikruosius gyvenimo uždavinius, gyvenimo prasmę, ir auklėti juos užsigrūdinusiais komunistais, pasiryžusiais kovoti už galutinį proletariato laimėjimą visame pasaulyje.

To siekiamas teatras nori ir laukia, kad jo nuolatiniis ir gausus lankytojas būtų darbo žmogus, kad teatras darys būtų jami plačiai atidarys.

Bet, deja, Panevėžio teatras tuo atžvilgiu turi bent kiek nusiskysti. Jis lankytojų tarpe darbininkų vis dar retai temato.

Pagaltau imta ieškoti priežasčių, dėl ko darbininkas neilanko teatro, kodėl jis taip skeptiški į tą meno šaką žūri. Imta nel belstis į imonijų direktorių bet komitetų duris, prašyta būti tarpininkais.

Ir patirka, kad vien iš imonijų vadovų dar nežino, kad Panevėžyje veikia teatras, kiti abejingai iniciatyvai darbovietėse platinti bilietus, organizuoti spektaklių lankymų kolektyvius, o tretii suranda dar kitokias priežastis. Tols Maisto fabriukas, kur dirbia apie 800 darbininkų bei tarnautojų, teatro paraginats atsiskak imonėje su-rūkti 455 žmones, norėčius atsilankyti į spektaklį, kai tuo tarpu Centrinio Mašinos vienas komjaunuolis per valandą už-pirkto 75% imonėje dirban-tiems darbininkams bilietus. Tai rodo, kad kai kurių imonijų

Telef. Republic 1538.

INTERNATIONAL LIQUOR CO.

6246-48 S. California Chicago, Ill.

Lietuvių didžiausias degtinės ir vyno sandėlis. Užlako geriausias amerikoniškas ir importuotą degtinę.

Reikalaukite juos tavernei Sunny Boy, 4 metų senumo, Kentucky degtinės. Turtinga, švelni ir labai puki degtinė Taipgi reikalaukite lietuviško Krupniko.

PARDUODAME TIKTAI TAVERNAMS

Mūsų Valandos nuo 10 iki 8 Užsakymai išvejojami sekantį dieną.

FRANK VIZGARD

komitetai blogi organizatoriai ir patys darbininkų švietimo darbe yra didžiulius skeptikai.

Kai kuriems Panevėžio imonijų komitetas pasiūlius, teatro vietinis komitetas buvo su-saukęs darbininkų atstovų patirtarimą kultūrinis, daugiau patirtarimą kultūrinis klausimus aptarti. Pasitarime darbininkai nusiskundė, kad profesija jungtos, pernauži rūpinasi jų kultūriniais reikalais, o vietos komitetai nesūma iniciatyvos organizuoti darbininkus kolektyvini spektaklių lankymui.

Linį apdirbimo fabriko darbininkai nusiskundė, kad čia dirba buvę fabrikantai: inžinierius ir normuotojas, kurie su darbininkais elgiasi ne geriau, kaip buržuaziniais laikais. Žinoma, tokių nenormalumų nepašalinus sunku tikėtis darbininkų kvalifikacijų ir apskritai kultūrinio pakilimo.

"T. L."

"ANT RYTO PO..."

BISMA-REX
Pavėlės Tamstai Išvengti Valandų Valandas

Nesmagumo ir kentėjimų iš prie-vaisties peraukus valgijo ir perdaug gerimo. Tai saugus ir priimamas vaistas, kuris ketverlopai patalaps juų skilvi ir atsteigė normalų virškinimą.

Tūkstantai vyrų ir moterų atsidea ant Bisma-Rex delto, kad šis vaistas taujai pradalina kenksmingas rūgštis iš skilvio, išrenų ir gaus. Kiekvienoje Rexal vaistinėje galite nusipirkti šeimynos ženklo Bisma-Rex už šū. Beiklaulaukie Bisma-Rex šiandien vaistinėje išpardami tikrai šių vaistų varda.

Pariduoda visur, kur matysite šio reikšimą

UNION DRUG CO.
35th & S. Halsted St. Chicago, Illinois

Kas atsisė šį skelbimą, gaus gražų suvenear'.

STAYS SILENT... LASTS LONGER

SERVEL ELECTROLUX GAS REFRIGERATOR

SERVEL ELECTROLUX GASINIS REFRIGERATORIUS yra vienatinis šaldytuvas BE JUDOMŲ DALIŲ savo šaldymo sistemoje

KIEKVIENAS METAIS žmonės, kurie likioli varfojo kitokių šildytvųjų refrigeratorių, pereina prie Servel. Ar jūs pirkste pirmą "automatišką" šaldytuvą, ar pamanykite jau turimą—"Gaukite Tykumą... Gaukite Servel!"

- Be Judomų Dalių reikičia:
- Nuolatini Tykumą
- Mažas Operavimo Išlaidas
- Nekvėpi Dėvėlimas
- Sutaupas, Kuriam Pats Savaitė Išimokė

ALEX ALISAUSKAS

6343 S. Western Ave., Chicago, Ill. Telephone REP. 6051

NUSLĖPTAS KAPAS

J. MARCINKEVIČIUS

Tą valandą Gruzdžių miestelis buvo saulėtas ir šviesus.

Pamatę žygiuojančią Raudonąją armiją visi, kas tik buvo gyvas, nuo mažausio iki seniausio, išbėgo į gatves.

Miestelio ponai: mėsiniškai, dirbtuvių savininkai, vienas kitas valdininkas peržvelgdami kito margus kaklaryšius, santūriai šnabždėjęsi ir šypsojęsi; darbininkai ir moterys garsiai šūkavo, mostikavo rankomis, o būriai driskiųjų prieauglių, klykaudami bėgo paskui, mėtė tankiam gėles ir popirusus.

Paniūręs ir išsigandęs Rudaitis, stotelėjo ties savo balto mūro namais. Raudonosios Armijos kareiviai linksmam dainavo Katiušą. Daugelis jiems pritarė. Kambariuose uždarytas staiga išbėgo Rudaičio postūnis Kostas ir garsiai sušuko:

—Valio!
Patėvis, lyg replėmis, suspaudė jį už alkūnės ir temptė įsitempę į vidų.
—Kad man nei žingsnio! Dar nežinia, kaip viskas vairs...

Ryt dieną miestelis skęstė skendo saulėje ir dulkėse. Vėl žygiavo Raudonosios Armijos kariai. Dulkinį ir nuvargę jie važiuavo, kėjo pėsti tvarkingom ir linksmom kolonom dar draugiškiau gyventojų sutinkami ir palydimi. Iš miestelio buvo dingęs tik pagraisėjęs mėsiniškai Prėčkaila, pačiu sunkiausiu krizės metu vargšus maitinęs dvokiančiom dešrom; kaž kur patėgo, kaip liga nepermaldaujamas, nuovodas viršiniškai; iš poniškų pakarnių buvo paskleista šlykščių pasnibždu, tačiau miestelio vargšiai šito dar nei pastebėjo, nei klausė. Patys aiškiai nesuprasdami jie staiga virto viena dar draugiškesne šeima, viena didžiule, nepadaloma ir užaujančia vilnimi.

Nebebodamas savojo patėvio, aukodamas ir motinos ramybę Kostas pasiryžo. Jis tyliai išsilknė į gatvę ir bėgo kiek jėgos neša, nesuvokdamas nei dėl ko taip džiaugiasi, nei dėl ko miršta.

—Valiooo! Valio raudonarmiečiai!
Jojo entuziazmas smagiai užkrėtė kitus.

Raudonarmiečiai atsakinėjo į džiaugsmą džiaugsmu.

Staiga Kostas užkliuvo už grindinio ir pavirto. Pakilęs pamatė, kad iš nosies išmūlęs trykštą kraują ir pajuto, nebevaldęs kairiosios rankos. Kad susigėdęs dėl savo nevikrumo, gal to paties entuziazmo pagautas jis bėgo toliau ir sustojo tikrai prie daktaro Montvilio durų, keleto vyrų sulaukęs.

—Va, Jėzau, žiūrėkit, Rudaičiokas galvą persiskėlė!

Kostas nusiplovė ir lyg nieko dėtas keistai paklausė:

—Kas, ar aš?

—Cia pat stovėjęs ir daktaras.

—Nagi, tu kaip iš jukos ištrauktas! Elksen, grėičiau, į vidų.

Kostas nusiplovė veidą. Daktaras sutvarstė jo ranką ir baigė jau perristi, o Kostas nei skausmo nejausdamas spoksojo į langą ir su pavdu žiūrėjo, kaip ilgomis banguojančiomis eilėmis pro šalį eina raudonarmiečiai.

—Tavo smalsumas ir skausmą nūgali, —šypsodamas tarė daktaras.—Būsi geras karys.

—Filmuose matydavau... O štai dabar gyvus... Visada svajodavau...

—Taip, taip, jaunuoli. Svajojai ir sulaukei. Ir ne tu vienas... Bet porą savaičių pasigydysi ir pabūsi ramus.

Kostas susimąstė. Ten, kur jis gyveno, buvo viskas sumenkę ir silpna. Nuo jo kambarėlio sienų senai dvelkė į širdį begalinė nevilnis ir nusiminimas, o į gyslas sunkėsi mirties nuodai.

—Aš nutariau vienas gyventi, išskoti darbą,—pratarė Kostas staiga pajutęs aštrų skausmą.

—Negi patėvis duonos pristigo?

—Nebenoriu jo duonos!

—Kiek gi tau metų?

—Jau aštuoniolika.

Daktaras šyptelėjo ir smalsiai pažvel-

gė jį nuo galvos iki kojų.

—Bėga laikas, kaip upės vanduo. Ar tu čia senai dar pipiras buvai? Pakuten-davau tavė mažytį.

Kostas nerimavo.

—Aš noriu išeiti. Vacka sakė mitingas būslas...

Liesas, kaulinias, šviesiaplaukis jaunuolis, degančiom didelėm akim, lyg sumišęs pažvelgė į seną, bet ramų ir atvirą daktaro veidą. Daktaras taip neatitraukė nuo jo akių.

—Tėvas ir gana,—ramiai tarė.—Na, bėgk. Dabar už mitingus nebeužburs. Ir tavo tėvelio kapą pagaliau pagerbs.

—Kas?—krūtelėjo Kostas.

—Tie, už kuriuos jis kovėjo ir galvą padėjo. Darbo žmonės!

Saltas siurpulis perbėgo per kūną. Kurį laiką stovėjo lyg nutirpęs.

—Nesuprantu, daktare. Mano tėvas mirė plaučių uždegimu.

—Šneki, lyg sapnuodamas. Niekas miestely gal ir nežino, bet aš viską žinau. Tavo tėvą sušaudė!

Kostas staiga degte užsidėgė, užkaito, tartum visas jo gyslomis sruvenantis kraujas būtų subėgęs iš karto jam į veidą. Bet paskui staiga ir nubalo, kaip lavonas.

Daktaras susiraukė ir pažvelgęs į langą talkėstis išėiti vėl paspoksoti į žygiuojančius karius.

—Kaipgi taip, daktare. Man mama pasakojo, kaip jis numirė. Kapą abu lankydavom.

—Kur?—aštriai paklausė daktaras.

—Kaune...

—Komedijos, melas. Tavo tėvo kapas netoli Skuodo. Trys kilometrai...

Kostas nejuočiam čiuptelėjo už perristos rankos, skausmingai susiraukė ir klektelėjo į kėdę. Jis aiškiai pajuto, kad šitas pražilęs ir visų gerbiamas žmogus žino kaž kokią baistą jo gyvenimo paslaptį, kurios jis iki šiol nei nenuovė.

—Per vėlnes mes su mama žvakučių nunešdavom. Vadinasi, tai neteisybė.

—Ne, broliu, neteisybė,—dar nirsčiau kalbėjo daktaras.—Tavo tėvą sušaudė kaip bolševiką, suprant! O kad mama kitaip pasakojo, tai aš nekaltas. O gal taip ir reikėjo. Ji nelaiminga moteriškė...

—Kodėl ji negalėjo teisybės pasakyti? —šnibždėjo Kostas nubalusiom lūpom.

—Toks, mat, broliu, gyvenimas. Dabar gal ji tau ir papasakos. Na, sudiev, bėgk. Ligonių laukiu.

Kostas išėjo vėl užkaičius ir nesavas. Atrodė, kad pykčio ir gedos jausmas jį parbloškė ant žemės.

—Mato tėvą sušaudė, kas?—klausinėjo jis pats savęs ir tas žodelytis "kas" jaunuoliū dėdė visą naktį. Jis, vaizdavosi, kad jo tėvą sušaudė ne paprasti žmonės, bet kaž kokie milžinai; jis matė jį čia kalbantį į minią, čia vėl verkiantį ir prašantį pasigalėjimo Kostui, mažyčiam sūnui, kurį paliko vos ketvirtus metus gyvenimą pradedantį.

—Nederėjo, tėve, verkti, nereikėjo,—karštingėje kalbėjo pats sau.—Nereikėjo! Garsu tarti žodžiai Kostą vėl ataušino.

Jis prisiminė skaitęs knygą, kaip drąsiai miršta revoliucionieriai ir vėl jo minčių srovė nubėgdavo kita linkme. Išblyškęs, suveltas plaukais, ironinga šypsena lūpose, bet ramiai ir išdidžiai stovėjo jo tėvas prieš piktus žmones ir kalbėjo, kalbėjo...

—Gerai, tėveli, gerai!—staiga sušukdavo jis ir įsikniaubęs į pagalvę balsu verkė iki pat aušros.

—Motina... Dėl ko ji melavo, dėl ko? Juk daktaras negalėjo pasišaipyti, ne.

Iš gretimo kambario buvo girdėti knarkimas. Motina su patėviu pagaliau užmigo ir miegojo, kaip užmušti.

Aštuntą ryto pas jį lėjo motina. Tarytum senai jos nematęs Kostas žiūrėjo į apvalius kūno dar jauną ir gražią moteriškę amžinai kaž ko išsigandusiom akim, lyg pergaldodamas ar jį lėtikrųjų buvo jojo motina.

(Būs daugiau)

Tyrone Power ir Annabella. Jiedu dbar dirba ant naujo judžio "Lilioni", šio mėnesio 16 dieną jiedu svečiuosis militarinėje akademijoje West Point, N. Y. Sakoma, jiedu jauniems karininkams perstatys dalis iš naujojo judžio.

Grand Rapids Kooperatyvės Kempės Piknikas

GRAND RAPIDS, Mich. —Rugpjūčio 10 dieną įvyks Jungtinės Darbininkų Kooperatyvės kempės piknikas prie Green Lake, tai Kooperatyvė kempė. Visi kviečiami dalyvauti. Bus šaunus orkestras sokim, gėrimų ir užkandžių. Kviečia Komitetas.

Žinios iš Portland, Oregon

Kiek buvo atsūgsta man "Vilnio" pikniko fikšetu, o jį buvo du ryškiai, tai visus parduavau ir jau stūdinį pinigais.

Taipgi turi pasakyti, kad pas mūs buvo užsilankę geri spaudos rėmėjai, tai Grybai iš Aberdeen, Wash. Drg. Grybas prisiminė, kad jie negalėjo buti spaudos piknikas pas mūs liepos 13 d., tai priėjo ir išėmęs padavė \$6. Juos padalinus per pusę pašūnėm "Vilniai" \$3 ir "Laisvel" \$3. Grybiam už tokią gražią spaudai auką priklauso pagyrimas.

Drangai Grybai priklauso prie visų darbininkiskų organizacijų. Kiek jie gali, tai darbuojasi naudai darbininkijos. Šia proga noriu priminti, kad Grybai turi didelį Kramerės (spanguolių) ūkį apie 26 mylias nuo Aberdeen, Wash. Jų ukis yra netoli marių. Daug kas atvažiuoja pas juos vasarą poilsui ir pasimūlymui. Jie yra drangiški žmonės, tai daug kas myli bus juos sustoti.

Drangų Grybų pavyzdį turėtume visi pasekti ir visap remti liaudies spaudą ir remti darbininkiskias organizacijas.

Šio laiku mes, darbo žmonės, turėtume tvirtin kovoti prieš fašizmą ir už pažangą, kad hitlerizmas būtų sunaikintas, kad pažanga, kad žmonių teisės

Del Teisingų Žinių iš Karo-Skaitykite "Vilni"

Phone Radcliff 3860

GREEN TAVERN

7200 S. Green St. CHICAGO, ILL.

Saldūs Vynas ir Gera Arielka Smagi ir linksmas užėiga Geras patarnavimas

Kazimiera ir Juozai Kenstavičiai Savininkai

Vokiečiai Grasina Iranui Nutraukimu Diplomatinį Ryšį

Ankara, rugp. 8.—Berlynas pagrasino Irano (Persijos) vyriausybei nevaryti iš tos šalies nacių, nes kilpa Vokietija nutraukianti diplomatinis ryšius su Iranu.

Naciai kaltim Iraną pasidavime Sovietų įtkmei.

Iranas nacių inžinierius ir kitus technikus pavadojoja savaisais.

Rep. 0349

Zade's Bar

6753 S. Western Ave.

DELLA ZADEIKIENE, Sav. Penktadieniais Kepta Zuvis, Gardus Alus, Skani Arielka, Saldūs Vynas ir Geri Užkandžiai. Seštadieniais Vistiena.

AUDITORIUM RESTAURANT

3131 S. Halsted Street

Su Geriausiu Skoniu Lietuviški ir Amerikoniški Valgiai P. BALČIUNAS ir M. KOVARSKI Savininkai

Džiaukais Natūrale, Gražia Išvaizda!

Advertisement for Vitrite 60 Days Trial. It features an illustration of a hand holding a toothbrush and a tube of toothpaste. Text includes: "MONEY-BACK GUARANTEE OF SATISFACTION", "TRADE MARK REGISTERED False Teeth", "60 DAYS TRIAL", "Gaminame Plietas tikrai iš dentistų receptų. 60 Dienų Išsėginimui. Jei nebetate pliant patenkinti, tai sugrąžiname kiekvieną įmokėtą centą. Taisome ir perdirbame senas plietas. — Mėnesiniai mokėciai, 1 dienos patarnavimas.", "VALANDOS: Tolinėms Ofisai: Kaudien iki 8 val. v. Vidurn. Ofisai: Kaudien iki 6 val. Antradi ir Ketvirt. iki 7-tos val. vak.", "A.A.A. DENTAL LABORATORIES, Inc. Didžiausias Plietu Gaminimo Laboratorija Pasany 1555 Milwaukee Avenue, Tel. ARM. 5559 292 South State Street, Tel. Web. 4620 4831 Irving Park Boulevard, Tel. PAL. 4227 So. Side-6447 S. Halsted St., Tel. NOR. 3720 So. Side-494 E. 47th St., Tel. ALT. 6880 NORTH SIDE—4711 Broadway

EVERY HOME SHOULD HAVE THIS LOW-COST AUTOMATIC HEAT

Advertisement for Freeman Stokers. It features an illustration of a stoker unit. Text includes: "AS LOW AS \$5.00 PER MONTH INSTALLED", "FREEMAN STOKERS", "PIRMA NEGU PIRKSITE STOKERĮ, PATIKRINKITE ŠIAS YPATYBES", "Pirkite iš patikimio išdirbėjo, nes gal po 10 metų jums prireiktų tokių dalių; juk nemorėsite pastikiti su "našaliu". Pirkite išbandytą ir patikrintą produkta. Pirkdami stokerį žiūrėkite, kad perkate iš firmos, kuri turi ilgą metų patyrimą gaminti stokerius ir daro būtin visus šalies pliusus. Patikrinkite, kad būtų atsakančiai irengtas. Jūs galite pastikiti pirkies namų apšildymo irengimą firmos Amerikoje—Freeman Engineering Service. Niekados neapsimoka pirkti pigu stokeri, nes ligainiu daugiau lėšingia pataisyti. Ko jis norite, tai ligainio stokerio, kuris pigiai atleista operuoti. Freeman stokeris jums tą viską užtikrina prie mažiausiu operavimo lėšų. VELTUI! Stewart Warner Radio priimtasvis su kiekvienu stokeriu kas pirkis pas mus nuo šandien iki Didžiojo Atidarymo Archer Stoker Sales 4706 S. Western Avenue Phone LAFayette 8138. JOSEPH BAGDON, Fabriko Atstovas

TUKSTANČIAI LIETUVIŲ BUS

Didžiajam "VILNIES"

P I K N I K I K E

RUGPJŪČIO 17

OAKS GROVE

119th ir Archer Rd. (4-A)

KOVA DĖL ŽMOGAUS ILGO AMŽIAUS

E. GARDAS.

Tarybų Sąjungos visuomenė šiomis dienomis atžymi Ukrainos TSR Mokslų Akademijos prezidento akademiko Bogomoleco 60 metų amžiaus sukaktį.

Maskva.— Žmogus normaliai turi gyventi iki 150 metų!...

Jaunas mokslininkas pasakė tai taip įsitikinęs, kad be niekur nieko kilo noras tikėti jo žodžiais. Tačiau—vidutinis visų laikų žmogaus amžius tėra 50-60 metų. Net tokioje milžiniškoje šalyje, kaip TSRS, pačiose geriausiose sąlygose, žmonių, senesnių kaip 60 metų, viso tėra 11,129,290, o senesnių kaip šimto metų—viso tik 400.

—Tai—šiandien,—atsakė mokslininkas—O rytoj... Besikalbėdami mes kopėme į kalną. Toli apacioje driekėsi, rodos, beribė jūra. Priekyje, viršum mūsų, baltavo Kaukazo kalnų snieguotos keteros. Kelias, kaip gyvatė, vyniojosi apie vynuogynų ir mandarinų medžių giraites. Su grupe jaunų tarybinių mokslininkų aš kopiau į kaimą kalnuose.

Tie mokslininkai atvyko į Kaukazą, į Abchaziją, mokslo tikslais. Tačiau jų uždaviniai buvo nevisai kasdieniniai: jie nesidomėjo mineralais, nestebėjo nei dangaus žvaigždžių, nei jūros gelmių, taip pat netyrinėjo faunos nei floros. Jie ieškojo labai senų, senesnių kaip 110 metų senelių. Mokslas tokius vadina "ilgai gyvenančiais".

Abchazija—žydinti kalnų, saulės ir vynuogių šalis. Žmonės čia gyvena ilgai, šešiasdešimt metų jie čia dar tebejami ir stiprūs. Mokslininkai daro kiekvieno "ilgai gyvenančio" kraujo analizę, ištiria jo vidujinių organų būklę, patikrina atmintį, nuovoką, savijautą. Visi jie tebestiprūs, tebegevūs senukai. Jie labai patenkinti savo gyvenimu ir tebenori dar gyventi ir dirbti; visi jie gauna valstybinę pensiją ir gyvena gerose sąlygose.

Bet juk tie senukai—išimtis. Kalnuota vietovė, palaimingas kraštas—tai kas suteikia tiems žmonėms jėgų, padaro juos tebejaunus 110 metų... O mes, visi kiti? Mūsų jaunesni mokslininkai atsako: —Visi turi ir gali gyventi iki 150-200 metų. Žmogaus ilgo amžiaus problemai išspręsti mes ir dirbame, vadovaujami tokio įžymaus mokslininko, kaip akademikas Bogomolecas.

A. A. Bogomoleco vardas plačiai žinomas. Šis mokslininkas iškėlė mokslui aukščiausią problemą, kokią tik žinojo žmonija,—žmogaus normalaus ilgo amžiaus problemą.

Bogomolecas sako: "Žmogus gyvena iki 150 metų". Po ilgamečių bandymų Bogomolecas surado "anti-retikuliarinę citotoksinę

plazmą", kuri padeda sustiprinti organizmą. Ta plazma gaivinančiai veikia viso organizmo "sąknį"—jungiamąjį audinį, apie kurį mokslininkas sako, kad "žmogus turi savo jungiamojo audinio amžių." Ilgametis "ilgai gyvenančių" stebėjimas parodė, kad jų organizmo jungiamasis audinys yra puikiai išsilaikęs. Čia ir slepiasi jų ilgo amžiaus paslaptis.

Žmonės miršta nuo įvairiausių ligų. O sėnatė—tokia pat liga, tad ir su ja galima ir reikia kovoti. Organizmo senėjimas, kaip nustatė Bogomolecas ir prasiūdo naują jungiamųjų audinių fiziologinės sistemos pasikeitimą.

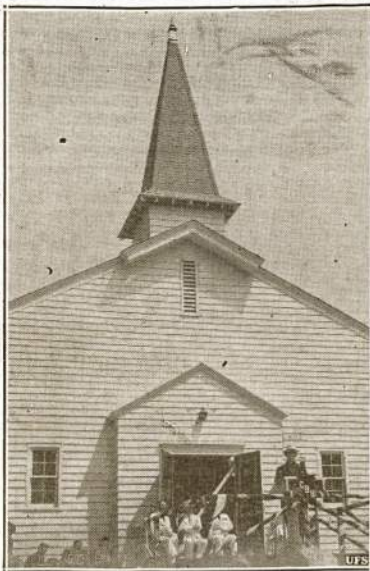
Kova su senatė, tai, pirmiausia, kova už sveiką žmogų. Bogomoleco pasiūlytoji plazma yra nukreipta prieš pačias baisiausias žmonių rykštes.

Vienas negaltingiausių žmogaus normalaus ilgo amžiaus priešų yra vėžys: operacijos keliu pašalinus vėžio patinimą, paprastai atsiranda recidyvas, kuris gresia neišvengiama mirtimi. Bogomoleco plazma suteikia jungiamajam audiniui atsparumą—ir tuomet vėžys nebegali tarpti organizme, nebegali būti recidyvo, ligonis—išgelbėtas. Sužeidimai, kurių milžiniško skaičiaus karų laikais neįmanoma net apskaičiuoti; kai kurios plačiai paplitusių psichinių susirgimų formos (šizofrenija); kaulų lūžimai—net sunkiais atvejais, kai iš nukentėjusio belieka "maišas kaulų", pavyzdžiui, katastrofų metu,—visais tais atvejais Bogomoleco plazma gali padėti kanciančiai žmonijai. Jungiamasis audinys, įgydamas reikalingą atsparumą, padeda greitai užgydyti žaizdas, suaugdyti kaulus, sugrąžinti ligoniu normalę nervų ir psichinę būklę.

Tačiau kur čia tos plazmos paruošimo paslaptis? Akademiko Bogomoleco darbai—anaipol ne jo kabineto paslaptis. Savo milžinišką patirtį, įžymaus mokslininko turtingas žinias, mokslinio tyrinėtojo mokslumą ir energiją Bogomolecas perduoda savo jauniems padėjėjams ir mokiniam. Jau sudaryta stipri kovotojų su senatė, dėl žmogaus ilgo amžiaus mokslinė armija.

Kijeve, Vinogradna gatvėje—didžiuliai pilko akmens rūmai—tai Eksperimentinės biologijos ir patologijos institutas, akademiko Bogomoleco sukurtas ir vadovaujamas. Nesuivaldėme nesijaudinę peržengdami šio instituto sienkštį. Juk šių puosnių rūmų viduje gaminamas "gyvybės elektras"...

Laboratorijoje mums parodė pilkoka mase, panašią į košę. Tai—rūpestingai surinti žmogaus lavono kaulų smegenys ir blužnis, praktiškai virintos druskos skiediniu. Šis mišinys įšvirškijamas arkliui. Po kurio laiko paaima iš arklio jo kraujo, kuris siun-

Irgi "apsigimimo priemonė". Įvedus verstingą kareiviamą Amerikoje, paaiškėjo, jog negana esą bažnyčią "aparnavimui" rekrūtų. Dėlo karo departamentas šiom dienoms paslyrė jau užbaigę budavoti 555-tą bažnyčių kareivių stovyklose. Kadangi yra visokių sekty, tai pamaldos laikomos visokių religijų, tik atskiram valandom, tose pat bažnyčiose.

čiamas į instituto specialę laboratoriją apdirbti. Čia iš kraujo išskiriama plazma. Ampulėse ji išsiuntinėjama gydymosioms įstaigoms į visus TSRS galus. Jaudindamiesi ir nekantraudami ligoniai laukia "stebukladarės" ampulės su ta plazma.

Voroneže buvo bėmiršas 72 metų mokytojas K. Buvo gauta ampulė. Po keleto plazmos įšvirškimų K. pasijuto vėl gyvas ir atgavė jėgas. Jis išsirašė iš ligoninės ir dabar prašo, kad vėl jam leistų dirbti mokykloje... Sibire ir Ukrainoje sirgę vėžiu po operacijos greitai pasveiko, recidyvo nebeįvyko,—buvo laikui panaudota plazma...

Tokių pavyzdžių yra daug. Apie juos pasakojo gydytojai ir mokslininkai kovos dėl žmogaus ilgo amžiaus konferencijoje 1940 metų pabaigoje Kijeve. Ir tikrai, tas "rytoj", apie kurį kalbėjo mums jaunesni mokslininkai Abchazijoje,—jau nebetoli...

Darbas, kurį dirba akademikas Bogomolecas ir jo mokiniai, toks įdomus, kad net jaudina. Taip pat įdomi ir to nuostabaus tarybinio mokslininko biografija. Ji—nevisai paprasta.

Aleksandras Aleksandrovičius Bogomolecas gimė 1881 m. Kijeve, kalėjime, kur jo motina buvo uždaryta už revoliucinę veiklą. Ją teisė ir nuteisė į katorgą.

Motina ir mirė Sibiro katorgoje. Dar vaikas tebebūdamas sūnus važiuavo su tėvu pasimatyti su mirstančia motina. Jos portretas, su areštantės drabužiais, dabar kabo mokslininko dirbamajame kabinete. Buvo ištremtas į tolimą Sibiro užkampį ir tėvas, dėl tokios pat bylos, kaip ir motina. Vaikas augo pas gimines. Iš gimnazijos jį išvarė "už žalingas mintis". Universitete jam teko atidėti baigiamuosius egzaminus, nes dalyvavo studentų streike

1905 metų revoliucijos metu. Tačiau tai nesukliudė jam dar studentų būnant baigti mokslo darbus, kurie tuomet buvo ir paskelbti ir kurių dalis neprarado savo reikšmės dar ir šiandien. Būdamas Saratovo universiteto profesorium Bogomolecas toliau dirbo mokslo darbu. Pirmą kartą anuomet kilo išdidžios mintys apie žmogaus amžiaus prailginimą, apie kovą su senatė.

Tiktai po Spalio revoliucijos Bogomolecas tegalėjo plačiai išvystyti mokslo darbą. Jis gavo katedrą Maskvos universitete, ėmė vadovauti Kraujų perliejimui institutui. 1930 m. jis buvo išrinktas Ukrainos Mokslų Akademijos prezidentu ir sukūrė Kijeve puikų institutą, kuris tapo vienu Tarybų šalies mokslo minties centru.

Bogomolecas ne tik įžymus mokslininkas, drąsus ir mokslus mokslinis tyrinėtojas ir mokslo novatorius, bet ir—tikras savo tėvynės pilietis. Greta mokslo darbo jis dirba ir didelį visuomeninį darbą. Kaip TSRS ir UTSSR Aukščiausiosios Tarybos deputatas A. A. Bogomolecas yra glaudžiai susijęs su savo rinkėjais, o taip pat ir su būsimaisiais rinkėjais—Ukrainos jaunimu ir vaikais.

Dešimtis laisčių jis gauna kasdien, skamba telefonas, lankosi mokslininkai, darbininkai, studentai, moksleiviai, moterys—kiekvienas turi ko paklausti, ko paprašyti, ką pranešti.

Mokslininko, mūsų šalies piliečio A. A. Bogomoleco, akademiko, Aukščiausiosios Tarybos deputato, ordinais apdovanoto, įžymieji darbai yra pagal nuopelnus jo tėvynės įvertinti. Ir vyriausybė apdovanojo mokslininką aukšta ir garbinga dovana—Staliniškosios premijos pirmuoju laipsniu. —Visas mano gyvenimas

SPAUDOS PIKNIKAS IR STATE FAIR

Spaudos Piknikas įvyks Rugpičio 24 d. Wentworth Club.

Springfield, Ill.—Turiu priimti, kad visai arti spaudos piknikas. Tad, mieli broliai ir seserys, pasirinkime taip didelį iškilmę dalyvauti ir pasidaruoti, kad ten kuo daugiau publikos pribūty.

Piknikas rengiamas spaudos stiprinimui. Pasirodykime, kad pilnai suprantame spaudos svarbą ir kad mokame įvertinti tą spaudą, kuri dėl mūs tarumaija. Labai svarbu darbo žmonėms turėti teisingą ir išikimai jų reikalus ginančių spaudą.

Aišku, kad neturime laukti, kad kas mus ragintų spaudą platinoti ir remti. Tą turime patys suprasti, nes tai mūsų gyvybinis reikalas. Juk žinokime, kad mes tai dėl savęs darome. Žinome, kad pažangos priešai,

prisklauto mūsų didžiajai ir puikiajai tėvynėi,—pareiškė akademikas Bogomolecas.—Mano gyvenimo tikslas—kova už sveiką žmogų dėl jo normalaus ilgo amžiaus.

"T. L."

fasistai, pasirenkę pavergti darbo žmones ir darbo žmonių spaudai ant kaklo virvę nerti. Turime kovoti koi nevėlu ir kiekvienas žinoti, kad tai mūsų gyvas reikalas.

Kad padėti dienraščiui "Vilniai" ir ir yra rengiamas didelis piknikas rugpičio 24 dieną, Wentworth Club darže, prie 36 kelio, Riverton, Ill.

Piknikas prasidės anksti, nuo 11 valandos dieną. Bus užkandžių, gėrimo ir puiki Lantonia muzika šokiam. John Lantonia, tai mūsų visų mylimo Antano Lantonia sūnus gros šokiam.

Tad visi Springfielde ir apie linkę lietuviai ir abeloni darbo žmonės nuostirdžiai kviečiami spaudos piknike dalyvauti.

State Fairs.

Rugpičio 9 d. valstijos patalpose ir žemės ploutose prasidės State Fair. Kaip paprastai daug žmonių priviliojosi į šią agrikultūrinio ūkio parodą, taip ir siemet bus daug žmonių, o viso daugiausia fermerių.

Seniau būdavo fair'ų darbininkai gaudavo daug pastų. Kartais žmogus ir iš toliau atvažiaves su tais pasais, kuriuos duodavo darbininkam, o tie kartais savo šeimos nariam, tai

ir svečiai jeidavo. Dabar naujas gubernatorius ir nauja tvarka. Pasirodė, kad visi fair'ų darbininkai, patarnautojai, ar kurie turės reikalingi vaikiškti po fair'ų daržę, tai turės prieš savo pavelsuką. Tuo būdu įžanga į fair'us bus griežtai rūpestingajama.

Čia pas mus daug kas kalba, kad Horneris buvo geresnis dėl žmonių. Republikonas Green labiau pataikauja turčiam ir spaudžia biednus.

Vagystė.

Siomis dienomis apvogė gražnų kraituotę. Piktadarijai išmūšė langą ir pasigrobė laikrodėliu, žiedų ir kitokių gražnų vertės \$2,000 ir dingo.

Kur policija buvo vogimo laiku? Vagystė atlikta dienos laiku. Už \$2,000 pasigrobė dailių ir pasprūkti, tai sarmata policijai, kuri stovi sargyboj.

Viskas ką policija patėmijo, tai kad langas išmūštas ir dailių paimita. Dabar ieško piktadarių.

Oras.

Per paskutines kelias savaites čia oras buvo varginančiai karštas. Daug žmonių sirgo. Dabar kiek vėsiaus.

Na, tai tiek šio laiku žinių iš Springfieldo.

Springfieldetė.

DIDIEJI LIETUVIŲ PIKNIKAI

Dienraščio "Vilnies" Naudai

Prašome įsitęmyti šiuos piknikus ir išankotu prisiruošti juose dalyvauti.

SPRINGFIELD, ILL. Rugpičio (August) 24 d. Wentworth Club Darže

---

CHICAGO, ILL. Rugpičio-August 17 d. Oaks Grove

Visa Didžiosios Chicago apielinkės pažangioji lietuviių visuomenė privalo dalyvauti šiame piknike ir paremti dienraščių "Vilnij" moraliai ir materialiai.

CLEVELAND, OHIO Rugpičio-August 24 d. MACHUTOS DARŽE

2510 Glenridge, Prie Green Road

Visuose aukščiau suminėtuose piknikuose bus puiki dailės programa.

Puiki proga įsigyti gražių pažinčių, kaip jaunimui, taip ir suaugusiems.

ROCKFORD, ILL. Rugpičio-August 31-mą d. CAMP HILLCREST DARŽE

ROSELAND, ILL. Rugsėjo, September 7-tą ROSSI'S DARŽE

130th ir Cottage Grove
Rengia Roselando LLD ir LDS Kuopos

ŠI SEKMADIENIŲ BRIDGEPORTO ORGANIZACIJŲ PIKNIKAS; UŽKVIĘCIAM VISUS DALYVAUTI

Sekmadienį, rugpjūčio 10 dieną, Willow West Darže, įvyks gražusis Bridgeporto organizacijų bendras piknikas, prie kurio komisija gerai prisirėdę ir kurio visi senai laukė.

Neturinti automobilių, užėkite "Vilnius" raktelinį kaip 10 val. ryto. Iš čia išvažiuos vienas didelis trokas ir jį pas joms. Gaitekariais galite pasiekti nuvažavę iki Argo miestuko. Iš čia palinkite busą iki Willow Springs, paskui patęje apie pusmylios į šiaurę, rasiite Willow West.

Tikimės su visais chiegaliais pasimatyti mūsų piknike. Bridgeporto Org. Komitetas.

Būrys Svečių iš Lynn, Mass.

Penktadienį "Vilnyje" apsilankė būrys svečių iš Lynn, Mass. Iš tolimosios Naujos Anglijos kolonijos lietuviai, drg. P. Zaleckas, E. Zaleckienė, P. Bakanauskas ir M. Bakanauskienė svečiuojasi pas savo gerus jaunų dienų draugus Vitkauską ir Petkūnus, kurie gyvena Marquette apielinkė.

Malonūs svečiai mano pahūti ketelį dienų Chicagoje, o paskui pasukti atgal į Lynn, Mass. Rep.

Roselando Žimos

— Iš Lietuvių 9-to Wardo Politikos Klubo

Neseniai mūsų klubas turėjo pikniką, kuris gerai nusisekė. Apart to, kad padaryta dėl klubo finansinės naudos, dar gauta keletas natūjų narių.

Perėjame susirinkime, kuris įvyko liepos 29 d., naciai išklauzė ir su pagyrimu priėmė komisijos raportą. Taipgi susirinkimas įgaliojo komitetą nupirkti apsigyningimo boną už \$25.00.

Susirinkime kilo klausimas, kad Palmer Parke nuo 6 val. vakaro uždaro išėnamos vietas. Klubas paskyrė komisiją, kad ji matytųsi su parko komisija ir tą dalyką išstirtų.

Susirinkimas plačiai diskutavo pakvietimą dalyvauti draugijų konferencijoje gelbėjimui Lietuvos nuo fašistų. Klubas nutarė konferencijai dalyvauti ir išranko penkis delegatus.

Konferencija įvyks rugpjūčio 24 dieną, Lietuvos Auditorijoje. A. S.

K. Jurginas Jaučiasi Geriau

Pradžioje šios savaitės, Augustana ligonbuty, draugai K. Jurginui padaryta operacija ant akies, išrodė, kad operacija buvo pasekminga. Ligonis jaučiasi gerai.

Dar tūlą laiką jis turės išbūti ligoninėje. Draugai ir gimintai privalėtų aplankyti ligonį.

Augustana ligonbutis randasi 2100 North, du blokal nuo Clark st. Jo kambario N. 125.

Labai malonu, kad Kazimieras palaisė savo regėjimą. D.

Sunkiai Susirgo K. Šeštokiene

Pabaigoje perėtos savaitės smarkiai susirgo Kostabečia šeštokiene, gyvenusi po N. 111 West 111 St., Roselande. Ją skaudziai suparalyžiavo.

K. Šeštokiene nugabenta į Community Hospital ir randasi po gera priežiūra.

Jinai buvo narė Sakar-Makar choro. J.

Prisiminkime Marijoną Valaitienę

Šiandien sueina keturios savaitės, kaip amžinai užmerkė savo akis mylima Marytė Valaitienė, palikdama mus liudėti ant visados.

Sioje mūsų liudėsio valandoje, visi giminės, draugai, draugės, gerasirdžiai gėlių ir vainikų aukotojai esate nuosirdžiai kviečiami pribūti į Tautiškas Kapines ryto, 10 d. rugpjūčio, kaip 12 val. dieną ir susirinkti ties veilonės kapų. Ten bus atidengta paveikslas (prie paminklo) pilkam akmeny jamžintas.

Ten bus tarla liudėsio žodžiai ir išklaustys liudėsio giesmės iš kapinių administracijos paslahto. Po apiegi susirinkusieji bus pakviesti, parinktoji vietoj prie liudėsio pietų.

Nulidue, Valaitis, Dukterys, Sunys, Marčios, Zentali, Broliai, Broliens.

Lankėsi "Vilnyj"

F. Alutis ir jo žmona, sakėsi sugyžė iš Indiana valstijos, kur kelias dienas praleidė La Porte, pas dd. Jankauskus ir Smithus. Pasimokėję už "Vilnij" pridūrė, kad nedėlioj išvažiuosį ant poros savačių į Bostono apielinkę. Pakeltui mano sustoti Brooklyne ir kitur. F. Alutis užlaiko Chicagoj barberne po adresu 825 E. 79th St. —Rep.

Per Radio Kalbės Morris Childs

IS WHIP STORIES, 7:00 VAK.

Sio pirmadienio vakarą, rugpjūčio 11, 7:00 val. vakaro, IS WHIP stories, jau trečiu kartu kelias Illinois-Indiana valst. Komunistų Partijos sekretorius Morris Childs. Jo prakalba bus labai svarbi šių dienų klausimais, tai kova prieš fašizmą ir einamas karas sudaužymui hitlerizmo. Šiandien mes girdime visokių pranešimų, visokių melų prieš Sovietus; Morris Childs smulkinėms išaiškins esamą padėtį Europoje ir čia Amerikoje.

Būtinai pasiklausykite. Apie tai pasakykite ir savo draugamt. S.

Perspėjo Pieno Kompanijas

Sveikatos departamentas, kuris prižiuri ir pieno maistingumą ir sveikumą, išleido perspėjimą trim pieno kompanijom, kad jos leistų apyvarton riebesnį pieną. Sakoma, tų kompanijų pienas nepaprastai liesas. Reikišias, jos išstinkia smetona ir taip daugiau pasipelno.

Perspėjimas padarytas šiom kompanijom: Ogdan Dairy Co., 4341 Ogdan Ave. Sefcik Dairy Co., 1604 S. Union ave. Wrightwood Dairy Co., 2912 N. Ashlin Ave.

Sako, jei perspėjimo jos nepaklausys, bus atimta laisniai. —Pienius

Kongresmanas Harry P. Beam Išvyksta

Chicagietis kongresmanas Harry P. Beam pirmadienį išvyksta į Miami, Florida, iš kur kliperiu patrauks linkui Centralinės Amerikos. Washingtono valdžia, apart Beam, paskyrė dar tris ton kelionės, kuri pavadinta "good will tour."

Padidėjo W. Slench Seima

Jaunieji W. Slench (Slancutskai) susilaukė dukterį. Mergaitė sveika, Motina jausiasi gerai. Abu tėvai džiaugiasi padidėjusia šeima.

Abu jaunieji Slench per daugelį metų veikliai dalyvavo LK-M Choro. A. S.

Vietiniai Pranešimai

BRIGHTON PARK L.L.D. 104-tos kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks pirmadienį, rugpjūčio 11 d., Liuposybės Svetainėje, 7:30 val. vakaro. Kalbės "Vilnius" redaktorius drg. V. Andrusis. Visi nariai būkite laiku. Užsigaigus biuro reikalus, bus pasikalbėjimas. Atsiveikite ir svečių. (8-11) Valdyba.

Pranešimai iš Kitur

CLEVELAND, OHIO A.L.D.L.D. 22 kp. susirinkimas įvyks rugpjūčio (August) 12 d., utar-ninke, 7:30 val. vakaro, Lietuvių Darbininkų Svetainėje, 920 E. 79th St. Vifi nariai ir narės malonėkite atsilankyti kankaitingiausiai. Mes turime daug svarbių reikalių aptirsimui. Taip pat sveikite ir užsimekėkite už šiuos metus duokles ir atsiveikite naujų lariau prirašyti prie kuopos. (7-11) Kuop. Org. V. Valenta.

TAI BENT GERIMELIO BUS.

Aną vakarą prie 114th ir Wolcott st. apistojo valandžiukai trokas, kuriame buvo degtinės. Vagys išlaužė trokan, pašeičų 7 keistus degtinės rėdžio savo keltais.

Were Getting ELGINS For Graduation! 15-Jewel Elgin 10K. rose gold filled \$2975 10K. rose gold filled \$2750 15-Jewel Elgin 10K. rose gold filled \$3750

Akinius pritaliko patyręs daktaras optometristas

JOS. BUDRIKO

Rakandų Krautuvejė Auksinių Daiktų Departamente 3409-11 S. Halsted Telephone Yards 3088 Budriko Nedėlinis Programas WCFL 1000 K., 6:30 P.M. Per Vasarą

Naudokitės Pavasario Žemom Kaimom BUDAVOKITE DABAR! TAUPYKITE!

ir Lai Ekspertai Ailiska Jume Darba Pasistatyt Kit Garazą Su Untjos Darbu Ant Jūsų Loto \$145

Apžūrėsimė Jūsų Jarda pirm budavojimo be jokių išankčių. Žemos kainos apdarymui porčių, imokiti neteikia, išmokėjimai maži.

Kodėl nepakeisti susielo loto ant pinigų, Estka, Fiat ir Padidinkite Jėigas.

Dastatyt Kit Atdara nedėlomis nuo 10 ryto iki 4-tos val. popiet

Mūsų atstovas gal pas jus apsilankyti diemomis arba vakarais.

KAROL KAFKA, Prez. BUILDING & LUMBER CO. 3701 S. PULASKI ROAD

POOR JOHN'S TAVERN

2956 S. Emerald Ave. Chicago, Ill. SKANUS ALUS, ARIELKA IR VYNAS Tikrai Smagi Užeiga JONAS IR MORTA DARASKAI, Sav. Victory 3135

Draugijoms, Biznieriams ir Draugams

Reikalė skelbiatų ar pranešimų būtinai prašome išsiimti, jog reikia tekastas priduoti ar prisigiti bent dieną anksčiau. Pavyzdžiui: pirmadienio laidai skelbimas ar pranešimas turi "Vilnius" rasti-ning pasiekti štedienį kaip 12 val. dieną (paštas po pietų neveikia).

Kitoms visoms dienoms skelbimai ir pranešimai rasti-ning turi pasiekti ne vėliau kaip 2 val. po pietų, dieną prieš tai.

Pasitikiame, kad draugijos, biznieri ir draugai būsite toki geri kooperuoti su "Vilnius" administracija šiume reikalė suteiktum mano laiko jum geriau ir greičiau patarnauti. "Vilnius" Administracija.

PIRKITE PAS MUTUAL LIQUOR CO. NATHAN KENTER Wholesale 4707 S. Halsted St. Tel. Blvd. 0014

RAKANDUS (FURNITURE) IŠ SENŲ PADAROME NAUJUS Darbą Garantuojame Del Kainų Pašaukime VICTORY 5619 Fort Dearborn Furniture Studio

Phone Yards 3549 Atdara vakarais GEORGE'S AWNING & TRUCK Cover Service Veizimas ir Langam Uždangalai, nauji ir patalynė, Viskas š drobis. Palmam ir prištatom. 3747 S. Halsted St. Chicago, Ill.

DAN'S NEW PLACE DAN SMITH, Sav. 2301 S. Leavitt St. Chicago, Ill. Linksma užėiga del visų —senų ir jaunų, išsigerti gardaus alaus, saldus vyno ir tvirtos degtinės su maloniu patarnavimu.

Tel. Yards 1651. John A. Laudont Tavern Vynas, Likeriai, Geras Alus Cigarai ir Užkandžiai. 3538 S. Halsted Street Ir Mėsos-Groserio Krautuvejė. 3441 S. Morgan Street

Rusų Kooperatyvas Chicago, Ill.

Garantuojia Kokybę, Ipvairnuma ir Produktus Savo Įstaigoje

RESTAURANE

(VALGYKLOJ) Sveika, švari, Rusiškā-Amerikoniška Virtuvė. Kainos žemos. 1628 W. Division Street Tel. Humboldt 4044

Mėsos ir Groserio Krautuvejė

Visokta Mėsa — Pankūtkėva 2051 W. Division Street PRIMAM ORDERIUS Pokilimas, Parenginimas ir Pasašiat Tel. Brunswick 9468

URBA GELININKAS

Gėtės Mylimėm, Vestuvėm, Bankietams, Laidotuviams, Papuošimams 4180 Archer Avenue Phone: LAFayette 3800

Siunčiame Gėles Telegramomis į Viso Pasaulio Dalis LOVEIKIS—Kvietkininkas GELES VESTUVEM, BANKIETAM, PAGRABAM 3316 So. Halsted St. Chicago Yards 7308

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

Narial Chicago ir Cieros Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Turime Kopyčias Visose Miesto Dalyse Ambulanso Patarnavimas Dieną ir Naktį

LACHAWICZ ir SUNUS

2314 W. 23rd PLACE TELEFONAI: CANAL 2515 & 2516 SKYRIUS: 12 E. 108th ST. Telefonas: Pullman 1270 & 2515

P. J. RIDIKANAS

3354 S. HALSTED ST. 710 W. 18th ST. VISI TELEFONAI: YARDS 1419

J. LIULEVICIUS

4348 SO. CALIFORNIA AVENUE TELEFONAS: LAFAYETTE 3572

ANTANAS M. PHILLIPS

3907 LITUANICA AVENUE TELEFONAS: YARDS 4908

1942 METŲ MADOS RADIO PARODA IR IŠPARDAVIMAS PROGRESS KRAUTUVEJE

Progress Krautuvejė kviečia Tamstas atlankyti, pamatyti, suzinoti apie 1942 metų mados Radios:

ZENITH, PHILCO, RCA., VICTOR GENERAL ELECTRIC ir Kitus

Jie ytu aukščiausiai pagerinti, gražesni, tūbesni ir Pigesni. PROGRESS KRAUTUVEJE SIALO

Midget Radios nuo \$7.50 iki \$59.50 Kombinacijos Radios nuo \$29.50 iki \$200.00 Console Radios nuo \$19.50 iki \$150.00

Parduodame Lengvais Imokeyimais IMAME SENUS RADIOS ir MAINUS Duodame Didelę Nuolaidą

PROGRESS FURNITURE CO

3222-24-26 South Halsted Street Priė 32-ros Gatvės

